

WITWASINDICATOREN

De CFI heeft een lijst met indicatoren opgesteld waar meldende instellingen en personen bijzondere aandacht aan zouden moeten besteden. Het zijn algemene indicatoren die de financiële en niet-financiële beroepen toelaten witwasverrichtingen te herkennen, en dus geen specifieke indicatoren die het witwassen van geld voortvloeiend uit bepaalde onderliggende misdrijven beogen.

Deze indicatoren worden hieronder weergegeven per soort verrichting waarmee misdadigers geld van illegale oorsprong kunnen witwassen. Voor elke soort verrichting volgt er een niet-exhaustieve lijst met mogelijk verdachte elementen en waarbij een verhoogde waakzaamheid vereist is. De indicatoren, waar financiële beroepen aandacht aan zouden moeten besteden, komen eerst aan bod, gevolgd door de indicatoren voor de niet-financiële beroepen.

1. Indicatoren waar financiële beroepen bijzondere aandacht aan zouden moeten besteden

- **Opening van een rekening**
  - bij de opening van een rekening weigert de cliënt de door de financiële instelling gevraagde informatie te verstrekken, tracht hij de informatie die hij zou moeten geven zo veel mogelijk te beperken of verstrekt hij onjuiste of moeilijk te controleren informatie;
  - Opening van een rekening waarvan de houder geen enkele gekende economische activiteit uitoefent en waarop verschillende financiële verrichtingen plaatsvinden;
  - Opening van een rekening waarop meerdere personen handtekeningbevoegdheid hebben hoewel er geen enkele familiale of zakelijke relatie tussen deze personen lijkt te bestaan;
  - Opening van een rekening waarop enkel stortingen in contanten plaatsvinden;
  - Voorleggen van vervalste documenten (hierbij moet vooral worden gelet op documenten waarop verschillende lettertypes voorkomen, die met de hand geschreven zijn of documenten die moeilijk te ontcijferen zijn);
  - Gebruik van een rekening geopend in naam van een vennootschap die plaatselijke activiteiten uitoefent om stortingen en opnames in contanten in buitenlandse deviezen uit te voeren, zonder dat die verband houden met de activiteit van de vennootschap;

- Progressieve overdracht van fondsen van een vennootschap naar de rekening van een andere vennootschap. Deze werkwijze slaat op het begrip “doorsluisrekening”;
  - Opening van een rekening die aanvankelijk slapend blijft en die plots actief wordt en waarop binnen een korte tijdspanne een aanzienlijk aantal debet- en creditverrichtingen plaatsvinden;
  - Opening van verschillende rekeningen in naam van verschillende vennootschappen waarop verschillende verrichtingen plaatsvinden (inning van cheques, stortingen in contanten van buitenlandse deviezen, internationale overschrijvingen), hoewel deze vennootschappen geen economische bestaanswaarde lijken te hebben. Deze vennootschappen worden soms opgericht omdat er nood is aan een criminele structuur. Het gebeurt niet zelden dat hun bankrekeningen in een korte tijdspanne “uit hun voegen barsten”, wat vaak betekent dat het aantal en de omvang van de verrichtingen op hun bankrekeningen exponentieel toeneemt.
- Stortingen en opnames
    - Er worden grote bedragen gestort of gecrediteerd;
    - Opnames in contanten in verschillende kantoren van dezelfde bank;
    - Onsamenhangende economische verantwoording voor de verrichtingen;
    - Voorleggen van biljetten met een verdacht karakter (oude biljetten, biljetten bedekt met poeder, enz.);
    - Er wordt steeds gebruikgemaakt van de nachtkluis om verrichtingen uit te voeren;
    - Inning van een cheque voor een aanzienlijk bedrag uitgeschreven aan order van een vennootschap waarvan de betrokkene geen vertegenwoordiger is;
    - Afgifte in contanten voor de aanmaak van een bankcheque waarbij de uiteindelijke opdrachtgever niet gekend is;
  - Manuele wisselverrichtingen
    - Omwisseling van kleine gebruikte coupures in vreemde valuta voor aanzienlijke bedragen;
    - Omwisseling van kleine coupures tegen grote coupures in dezelfde munt;
    - Opsplitsing van verrichtingen in bedragen net onder de identificatiedrempel van 10.000 EUR;

- Er wordt een beroep gedaan op koeriers die vaak voor rekening van verschillende niet-geïdentificeerde opdrachtgevers werken en die bijgevolg aan de betrokken financiële instelling verschillende wisselborderellen vragen;
  - De betrokkenen of de personen voor wiens rekening ze handelen hebben er geen economisch voordeel bij de verrichtingen in België uit te voeren. Ze zijn in het buitenland gevestigd, hebben geen enkele band met België en hebben in hun land alle mogelijkheden om zulke verrichtingen uit te voeren;
  - Er worden stelselmatig wisselverrichtingen uitgevoerd zonder dat de rekening van de betrokkene bij de bank in kwestie wordt gebruikt;
  - De bedragen staan niet in verhouding met de inkomsten die normaal voortvloeien uit het beroep dat de betrokkene eventueel verklaard heeft uit te oefenen;
  - De ongewone aard van de wisselverrichtingen in vergelijking met de verrichtingen die gewoonlijk op de rekening van betrokkene plaatsvinden;
  - Er is geen economische rechtvaardiging voor de verrichtingen of ze zijn onverenigbaar met de soort verrichtingen dat wordt uitgevoerd.
- Internationale overschrijvingen
    - Aanzienlijke overschrijvingen op bankrekeningen, waarop geen andere verrichtingen plaatsvinden, onmiddellijk gevolgd door opnames in contanten of door middel van cheques en internationale en nationale overschrijvingen. Uit onderzoek van de betrokken rekeningen blijkt dat ze enkel werden geopend om dit soort verrichtingen uit te voeren en dat het geld nooit lang op dezelfde rekening blijft staan. De saldi van de bankrekeningen zijn in de meeste gevallen beperkt in vergelijking met de orde van grootte van de uitgevoerde verrichtingen. Het totaalbedrag van de overschrijvingen is dus vaak aanzienlijk, maar de saldi van de rekeningen zijn in de meeste gevallen vrijwel nihil;
    - De betrokkenen zijn overmatig bezorgd over de snelheid waarmee hun opdrachten door de bank zullen worden uitgevoerd in plaats van over de kostprijs van een verrichting, en dit kennelijk zonder economische verantwoording;
    - het inschakelen van stromannen die als rekening- of volmachthouder optreden;
    - Het inzetten van schermvennootschappen. Het gaat om slapende of recent opgerichte vennootschappen die vaak een zeer breed maatschappelijk doel hebben of dat niet meer overeenkomt met de activiteiten die voor aanzienlijke bewegingen van geld zorgen, wanneer het gaat om vennootschappen die onlangs werden overgenomen. Bij laatstgenoemde vennootschappen worden er achtereenvolgens nieuwe bestuurders

benoemd en wordt er eveneens vaak van naam of van maatschappelijke zetel veranderd. Er wordt tevens vaak gebruik gemaakt van stromannen, fictieve adressen of postbusadressen;

- de rekeningen van die vennootschappen worden gekenmerkt door de explosieve toename van hun omzetcijfer in een korte tijdspanne, wat vaak een exponentiële toename van het aantal en het volume van de verrichtingen op hun bankrekeningen betekent;
- de wanverhouding tussen het officieel door de vennootschap aangegeven omzetcijfer en de omvang van de verrichte financiële verrichtingen. Bepaalde facturen die de cliënten aan hun bank voorleggen zijn onvolledig en bepaalde noodzakelijke gegevens ontbreken zoals het btw-nummer, financiële rekening, factuurnummer, het adres of de datum;
- er bestaat geen enkel verband tussen het maatschappelijke doel van de vennootschap en de activiteit die het geld voortbrengt;
- de verrichtingen door de cliënt stoppen op min of meer korte termijn wanneer de bank bewijsstukken vraagt om de financiële stromen te verantwoorden.

▪ Kredieten

Misdadigers kunnen eveneens kredietaanvragen indienen met de bedoeling geld wit te wassen. Dit is onder meer het geval wanneer de witwassers geld van illegale oorsprong in onroerende goederen willen investeren. Financiële instellingen moeten bijzonder aandachtig zijn wanneer een kredietaanvraag door een vervroegde aflossing wordt gevolgd. De aflossing van een hypothecaire lening met overschrijvingen of stortingen in contanten voor bedragen die niet in verhouding staan met de officiële middelen van de betrokkenen is eveneens verdacht.

- Verrichtingen in verband met belastingparadijzen, offshorecentra of niet-meewerkende landen en gebieden

In witwasdossiers zijn geregeld vennootschappen, waaronder ook financiële instellingen, gevestigd in belastingparadijzen of offshorecentra betrokken. Er worden vaak doorsluisrekeningen gebruikt waarop geld uit het buitenland terechtkomt dat daarna zo snel mogelijk naar vennootschappen gevestigd in belastingparadijzen of offshorecentra wordt overgeschreven. De meldingsplichtigen moeten uiterst waakzaam zijn bij verrichtingen waarbij belastingparadijzen of offshorecentra betrokken zijn.

▪ Verzekeringsondernemingen

- Het afsluiten van de verzekeringsovereenkomst waarbij de cliënt vooral geïnteresseerd is in zijn recht om de overeenkomst vroegtijdig terug te kopen en het beschikbare bedrag bij die terugkoop;
- Het afsluiten van een verzekeringsovereenkomst met zeer hoge premies;

- De afkoop van een polis met eenmalige premie gestort in contanten of vereffend d.m.v. een cheque voor een bedrag dat helemaal niet in verhouding staat met de inkomsten van de ondertekenaar;
- Het afsluiten van een verzekeringsovereenkomst voor een aanzienlijk bedrag waarbij de premies vanuit het buitenland worden betaald, in het bijzonder uit een financieel offshorecentrum;
- De oorspronkelijke begunstigde van een polis wordt in de loop van de overeenkomst vervangen door een persoon zonder duidelijke band met de ondertekenaar;
- De opzegging van de overeenkomst zonder dat de cliënt zich zorgen maakt over de belasting of andere hoge boetes die hij zal moeten betalen.

2. Indicatoren waar niet-financiële beroepen bijzondere aandacht aan zouden moeten besteden

▪ Notarissen

- De cliënt woont niet in de regio waar de notaris zijn kantoor heeft of maakt geen deel uit van het gebruikelijke cliënteel van de notaris. Hij maakt gebruik van een tussenpersoon die de notaris niet kent of vraagt van de notaris een dienstverlening die een notaris uit de regio van de cliënt ook had kunnen verrichten zonder dat een en ander redelijk kan worden uitgelegd;
- De cliënt maakt of wil gebruik maken van een of meerdere schermvennootschappen hoewel hier geen enkele wettige fiscale, juridische of zakelijke reden voor is of lijkt te zijn;
- De cliënt maakt of wil gebruik maken van buitenlandse vennootschappen zonder dat hiervoor enige wettige fiscale, juridische of zakelijke reden voor is of lijkt te zijn;
- De cliënt richtte in een korte tijdspanne verschillende vennootschappen op, voor zichzelf of ten bate van een derde, zonder dat hier een wettige fiscale, juridische of zakelijke reden voor is of lijkt te zijn;
- De cliënt wil een vennootschap kopen of oprichten met een twijfelachtig maatschappelijk doel of zonder klaarblijkelijk verband met de normale uitoefening van zijn beroep of bijhorende activiteiten en zonder dat hij de notaris een geldige reden kan opgeven;
- De cliënt is betrokken bij een ongebruikelijke verrichting zonder verband of totaal buiten verhouding met de normale uitoefening van zijn beroep of bijhorende activiteiten en zonder dat hij de notaris een geldige reden kan opgeven;

- De onroerende goederen worden meermaals met ongewone winstmarges verkocht en hiervoor wordt geen enkele duidelijke verklaring gegeven;
  - De betalingen worden op naam van de cliënt uitgevoerd op de rekening van de notaris en zijn afkomstig van financiële instellingen, vennootschappen of personen uit een land dat bekend staat voor haar versterkt bankgeheim, haar voordelig fiscaal regime, de productie van drugs, zonder dat het mogelijk is om met zekerheid na te gaan wie de controle over de vennootschap in kwestie heeft;
  - De notaris ontvangt geld van een cliënt om dit door te storten aan een derde, hoewel de notaris geen enkele reden kan vaststellen die deze storting rechtvaardigt;
  - De cliënt doet een beroep op een stroman zonder dat hiervoor een fiscale, juridische of zakelijke reden voor is;
  - De cliënt verandert in een korte tijdspanne vaak van notaris, zonder dat de notaris hiervoor een geldige reden vindt;
  - De cliënt wil een voorschot in contanten betalen voor een bedrag hoger dan 10% van de verkoopprijs van een onroerend goed;
  - De cliënt wil een voorschot in contanten betalen voor een bedrag hoger dan 5.000 EUR;
  - De cliënt weigert of heeft bezwaren om de notaris het rekeningnummer te geven waarlangs het bedrag werd of zal worden gedebiteerd;
  - De cliënt weigert of heeft bezwaren om het bedrag voor de verkoop van een onroerend goed met een overschrijving of een cheque te betalen hoewel het te betalen bedrag meer dan 5.000 EUR bedraagt;
  - De cliënt maakt gebruik van stukken, zoals identiteitspapieren, die blijkbaar vervalst zijn.
- Gerechtsdeurwaarders

Gerechtsdeurwaarders moeten bijzonder waakzaam zijn in de volgende gevallen:

- Bij inbeslagnames stelt de gerechtsdeurwaarder vast dat er illegale goederen of diensten of luxeartikelen aanwezig zijn zonder dat er enig verband bestaat met de economische situatie van de betrokkenen;
- Het in beslag genomen geld loopt op tot aanzienlijke bedragen waarvan de oorsprong niet kadert in de economische situatie van de betrokkenen;

- Bij de verkoop van roerende goederen stelt de gerechtdeurwaarder vast dat een koper een bedrag voorstelt dat niet in verhouding staat met de waarde van het goed en het goed betaalt met aanzienlijke bedragen in contanten of in buitenlandse deviezen.

- Advocaten

Advocaten moeten bijzonder waakzaam zijn in de volgende gevallen:

- Witwassers gebruiken de advocaten om door hen aan financiële instellingen te worden voorgesteld;
- Witwassers doen een beroep op een advocaat voor de oprichting van vennootschappen zoals trusts, International Business Companies of fiduciaire vermogens om hun anonimiteit te bewaren en de illegale oorsprong van geld te verdoezelen;
- Bepaalde personen gebruiken derdenrekeningen van advocaten om hun anonimiteit te bewaren;
- Witwassers doen een beroep op een advocaat in het kader van investeringen in onroerende goederen. De aankoop of verkoop van onroerende goederen voor een prijs die aanzienlijk hoger of lager ligt dan de waarde ervan moet verdenkingen wekken bij de advocaat. Dit is eveneens het geval bij investeringen in onroerende goederen door personen van buitenlandse nationaliteit zonder band met België of die niet in verband staan met de socio-economische situatie van de cliënt.

- Casino's

- Aan- of verkoop van speelpenningen door een cliënt gepaard gaande met of voorafgegaan door het gebruik van valse identiteitsstukken, van een alias of van eender welk middel waardoor zijn identificatie bemoeilijkt wordt;
- Verkoop of omruiling door een cliënt van speelpenningen voor een bedrag van 1 000 EUR of méér, afkomstig van andere casino's;
- Aankoop van speelpenningen door een cliënt voor een bedrag van 10 000 EUR of méér tegen betaling in speciën of door middel van een bank- of kredietkaart;
- Aankoop van speelpenningen door een cliënt voor een bedrag van 2 500 EUR of méér tegen buitenlandse deviezen;
- Verkoop van speelpenningen door een cliënt voor een bedrag van 2 500 EUR of méér tegen één of méér cheques of overschrijvingen;

- Aankoop van speelpenningen door een cliënt voor een bedrag dat buiten verhouding staat met zijn gekende financiële toestand;
  - Verkoop van speelpenningen door een cliënt, wanneer het spelgedrag van deze cliënt niet in overeenstemming te brengen is met een normaal spelpatroon en het winstoogmerk blijkbaar afwezig of ondergeschikt is;
  - Het in bewaring geven door een cliënt van speciën, cheques of andere waarden voor een bedrag van 2 500 EUR of méér;
  - Uitbetaling van speelpenningen op verzoek van een cliënt aan een derde;
  - Uitbetaling van speelpenningen waarbij de cliënt om een betalingsbewijs verzoekt;
  - Regelmatige aan- of verkoop van speelpenningen door een cliënt onder bovengemelde drempelbedragen, wanneer wordt verondersteld dat deze daarmee een melding wil voorkomen.
- Vastgoedmakelaars
    - De cliënt wenst een onroerend goed te kopen met een aanzienlijk bedrag in contanten;
    - De cliënt koopt een onroerend goed zonder dat hij het heeft gezien;
    - De cliënt koopt een onroerend goed in naam van een derde zonder duidelijke band met de cliënt;
    - De cliënt gebruikt verschillende namen bij de verkoopovereenkomst, de verkoop en de betaling;
    - De cliënt wenst een voorschot in contanten te betalen waarvan het bedrag hoger ligt dan 10% van de verkoopprijs van het onroerend goed;
    - De cliënt wenst een voorschot in contanten te betalen waarvan het bedrag hoger ligt dan 5.000 EUR;
    - De cliënt weigert of heeft bezwaren om de notaris het rekeningnummer te geven waarlangs het bedrag werd of zal worden gedebiteerd;
    - De cliënt weigert of heeft bezwaren om de verkoopprijs van een onroerend goed te betalen met een overschrijving of een cheque hoewel het te betalen bedrag hoger ligt dan 5.000 EUR;

- Externe accountants, erkende boekhouders, erkende boekhouders-fiscalisten, externe belastingconsulenten, bedrijfsrevisoren
  - De cliënt lijkt boven zijn stand te leven rekening houdende met zijn beroepsactiviteiten;
  - De cliënt vraagt de externe accountant bij een kredietinstelling te introduceren om rekeningen te openen hoewel de vennootschap klaarblijkelijk geen activiteiten uitoefent in dit land en de cliënt klaarblijkelijk geen duidelijk beeld heeft van haar toekomstige activiteiten in dit land;
  - De aankoopfacturen worden steeds betaald bij ontvangst;
  - De aankoopfacturen worden onmiddellijk gevolgd door verkoopfacturen voor bijna hetzelfde bedrag (verhoogd met een kleine marge);
  - Het geld blijft nooit lang op de bankrekening van de vennootschap (doorsluisrekening);
  - Beleggingen voor een buitengewoon bedrag gezien het profiel van de cliënt;
  - Inbreng in contanten bij de oprichting of een kapitaalverhoging;
  - Inbreng in natura (materiaal / rekening courant) dat klaarblijkelijk overgewaardeerd is;
  - Kapitaalverhoging door inbreng in natura van een rekening courant dat zelf deels uit contanten bestaat;
  - Verdachte vereffening van een vennootschap kort na de oprichting;
  - Deelnemingen die de melder als verdacht beschouwt;
  - Verschillende wijzigingen van de statuten op korte tijd: wijziging van het maatschappelijke doel, de maatschappelijke zetel, ook de zaakvoerders wijzigen regelmatig;
  - De werkelijke activiteit stemt niet overeen met die in de statuten;
  - Voor sommige verkoopfacturen ontbreken de vervoerdocumenten, stortingen in contanten – vermoeden van btw-fraude (verkoop in het zwart).
  - Vermoedelijke valse facturen (onregelmatigheden bij aankoopfacturen);
  - Omzetcijfer wordt slechts gedeeltelijk in de boekhouding opgenomen;

- Talrijke aankoopfacturen zijn van een en dezelfde onderaannemer afkomstig (valse facturen of btw-carrouselfraude)
- Onregelmatigheden bij facturen binnen dezelfde groep;
- Een groot aantal aankoopfacturen is afkomstig van een en dezelfde groep;
- De vennootschap betaalt diverse consultancykosten aan *offshorevennootschappen*;
- De jaarrekeningen worden niet of laattijdig neergelegd;
- De middelen die voortvloeien uit de beroepsactiviteit van de cliënt staan niet in verhouding met de activiteitensector;
- De cliënt doet steeds een beroep op verschillende uitvoerders van boekhoudkundige beroepen;
- De vennootschap heeft geen werknemers, wat gezien de activiteitensector niet normaal is;
- De vennootschap doet verschillende aankopen (boten, luxevoertuigen, enz.) zonder verband met de activiteit van de vennootschap.

* * *